

OBJAVA SELEKCIJE

30. slavonski biennale – *Ovo nije još jedan biennale*

Ovo nije još jedan biennale koji se tradicijom i dugovječnosti želi koristiti kao polugom za relevantnost, niti je ovo još jedan biennale koji vlastitu vjerodostojnost potkrepljuje okruglom obljetnicom. Ovo nije još jedan Biennale gdje od umjetnika i umjetnica tražimo da se izjasne u okviru naslovne teze, a ni da nam dokazuju bijenalnu ozbiljnost. Umjesto toga, naslovom ove bijenalne izložbe prepoznavamo cikličnost povijesnih mijena te jasno iščitavamo prošlost u trenutku koji živimo ovdje i sada. Ovom izložbom želimo stvoriti prostor koji funkcionira kao sigurno utočište, u kojemu možemo zbiti redove u vremenima krize, makar „samo“ u konceptualnom smislu. Želimo u doba artificijelne ekspanzije vratiti ljudsko ljudima, u digitalnom šumu pronaći analogno, dah i slobod(n)e riječi onima koji su utihnuli.

Ovo jest još jedan Biennale koji s pozicije izvan velikih, globalnih centara otvara prostore komunikaciji. Tijekom desetljeća sustavnog rasta, potaknutog iz baze, naša manifestacija dokazala je neočekivano: Slavonski biennale prepoznaje se po ljudskom glasu, koji se najjasnije čuje kroz žamor i zamor tereta nužne suvremenosti – onom glasu koji djeluje preko usmene i osobne predaje, lančano. Poziv koji godinama upućujemo umjetnicima time se širi dulje i dalje nego što se dalo naslutiti davne 1968., kada je prvi Biennale postavljen u Osijeku. Ovim, 30. izdanjem Slavenskoga biennala bavimo se tom činjenicom. Pitanje koje si postavljamo glasi: ima li umjetnost moć transformacije i moć spajanja u vremenima krize ako je biti suvremen zapravo učiniti korak unatrag, odnosno vratiti se na autonomne postavke umjetničkog djela? Ako obrnemo poziv i umjetnicima damo prednost glasa, što bi nam oni poručili?

Valentina Radoš, kustosica manifestacije

To nije zavjet šutnje

Nitko se ne sjeća da je itko od njih to potpisao, jer nije bilo ceremonije, ni tinte, ni zasljepljujuće svjetlosti, ni podignutih ruku – samo postupnog smirivanja i slabljenja glasova. Kao da nas je netko davno upozorio da postoji pukotina između onoga što gledamo i onoga što smijemo misliti, još veća između onoga što mislimo i onoga što se usuđujemo izgovoriti – ali smo, usprkos tome, nastavili vjerovati prizoru. Počelo je, kako takve stvari obično počinju, malim uljudnostima koje su zapravo bile samo ugađeni oblici prezira: smijeh koji nije bio osporavan, simbol koji nije bio doveden u pitanje i riječi koje su bile dopuštene jer je borba protiv njih bila preteška. Netko je jednom napisao da najopasnije misli nisu zabranjene, već iscrpljene do te mjere da odustaju od sebe samih. Zavjet je tako nastao ne iz odanosti, već iz iscrpljenosti, neznanja, a tišina je postala oblik higijene – ljudi su naučili pročistiti svoje misli i riječi prije nego što ih počnu izgovarati, kao da sumnjaju da zidovi imaju dulje pamćenje od ljudi. S vremenom nije nestala samo riječ, već i usta koja su je mogla izgovoriti, ali na ekranima svijet je nastavio prakticirati svoju smirenost, glatku i urednu, kao da je normalnost preživjela upravo zato što je ostala bez glasa...

...Ali ponekad, kasno noću, kada su ulice prazne i zastave vise bez vjetera, pojavljuje se najslabiji nagovještaj drugog zvuka – još ne glasan, ali uporan. Poput okretanja stranice, poput dalekog, gotovo zaboravljenog stiha, i kao da netko, negdje, vježba kako ponovno govoriti, iako zna da možda nitko ne sluša. Tada postaje jasno da zavjet šutnje nikada nije bio namijenjen samo zaboravu, već i čekanju. Bio je to tajni arhiv neizrečenog i sklonište gdje su riječi preživjele svoju zabranu. I možda je cijelo vrijeme nosio nešto drugo u sebi: ne pristanak, već odbijanje, ne kraj, već početak. Jer svaka nametnuta tišina već u svojoj srži nosi klicu glasa koji će se jednog dana vratiti – ne kao šapat, već kao nešto što je predugo živjelo bez okrilja slova, poput riječi koje se moraju ukloniti iz knjiga da bi ostale žive. A kad se vrate, vraćaju se drukčije – oštrije, opasnije i konačno slobodne.

Tevž Logar, predsjednik ocjenjivačkog suda

Za 30. izdanje slavonskog biennalea, Ocjenjivački sud u sastavu: **Tevž Logar**, (predsjednik), **Róna Kopeczky**, **Lea Vene**, **Viktor Popović** i **Valentina Radoš** (kustosica manifestacije) odabrao je radove 48 autora i autorica te umjetničkih suradnja koji će na ovogodišnjoj izložbi, iz ukupno 219 rada pristiglih na natječaj iz više od 20 država svijeta, izlagati. Imena odabranih autora/ica i autorskih suradnja su: **Marija Ančić**, **Filip Anić**, **Kg Augenstern** **Christiane Prehn and Wolfgang Meyer** (Njemačka), **Milijana Babić**, **Duška Boban**, **Szilvia Bolla** (Mađarska), **Boris Burić**

(Srbija), **Matija Čop, Tanja Dabo, Matija Debeljuh, Grupa ABS, Marko Gutić Mižimakov, Ferenc Gróf i Zsófia Gyenes** (Mađarska), **Maja Hodoscek, sa Barbara Kukovec** (Slovenija), **Vojin Hraste, Danijel Jaška, Nikica Jurković, Tjaša Kalkan, Davor Konjikušić, Alem Korkut, Lucija Krizman, Nina Kurtela, Nikolina Kuzmić, Glorija Lizde, Kristina Marić, Ivan Marković, Ines Matijević Cakić, Toni Meštrović, Niko Mihaljević, Ana Mušćet, Vladimir Novak, Predrag Pavić, Maja Perak, Vedran Perkov, Renata Poljak, Ivona Pupačić, Jasenko Rasol, Igor Ruf, Nives Sertić, Josipa Stojanović, Lana Stojićević, Domagoj Sušac, Marko Šošić, Josip Šurlin, Marko Tadić, Paula Tončić, Davor Vrankić te Tanja Vujasinović.**

Ocjenjivački sud 30. slavonskog biennale-a zasjedao je **5. i 6. rujna 2026.** u prostorijama Muzeja likovnih umjetnosti u Osijeku. Prispjeli radovi bili su Ocjenjivačkom sudu prezentirani u digitalnom obliku, u formi u kojoj su i pristigli na natječaj.

Prema pravilima izložbe, Ocjenjivački sud tradicionalno dodjeljuje i nagrade Slavonskog biennale-a, za koje konkuriraju svi radovi izabrani za izlaganje. Dodjeljuju se — glavna nagrada ili Grand Prix, tri jednako vrijedne nagrade Ex Aequo i Priznanja. Uz tradicionalne nagrade biennale-a dodjeljuje se također Nagrada Vlastimir Kusik - samostalna izložba u produkciji MLU u narednoj godini.

O dodjeli nagrada Ocjenjivački sud odlučit će nakon postava radova u izložbenom prostoru, odnosno na dan otvorenja Biennale-a.

Izložba 30. slavonski biennale otvara se **29. siječnja 2027. u 19 sati** u Muzeju likovnih umjetnosti u Osijeku i otvorena je do **11. travnja 2027.** godine. Izložba će biti postavljena na više lokacija u centru Osijeka – Muzej likovnih umjetnosti, Gradske galerije Waldinger, Galerija Knifer te drugi.